

Šifra učenca:

000167

Državni izpitni center

N 0 5 0 5 0 1 3 1

POSKUSNO
ZPZ

Februar 2005 / 45 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: učenec prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, plastično radirko, šilček, barvice in ravnilo. Učenec dobi en ocenjevalni obrazec. Pisnemu preizkusu je priložena barvna priloga.

ZAKLJUČNO PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA

ob koncu 3. obdobja

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi uvodna navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor PREČRTAJ in ga napiši na novo. Ne uporabljaj korekturnih sredstev.

Barvice, svinčnik HB ali B uporablaj samo za risanje ali načrtovanje.

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič (0) točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, ampak začni reševati naslednjo. K nerešeni nalogi se vrni kasneje. Na koncu svoje odgovore še enkrat preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti.

Želimo ti veliko uspeha.

Pisni preizkus ima 16 strani, od tega 2 prazni.

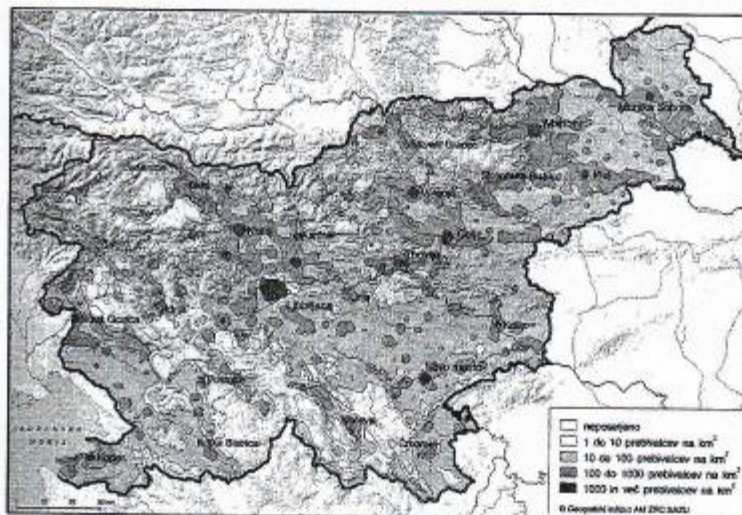
A – SPLOŠNO

Tematski zemljevid

1. Tematski zemljevidi 1, 2 in 3 prikazujejo različne naravne in družbene pojave v Sloveniji. Med naštetimi naslovi tematskih zemljevidov izberi ustreznega in ga pripiši k zemljevidu, ki ga predstavlja.

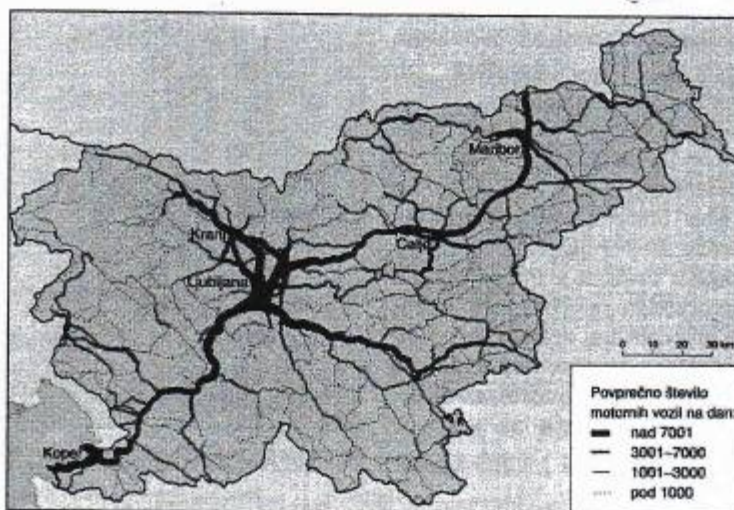
Naslovi tematskih zemljevidov: *Povprečna letna višina padavin v Sloveniji, Zdravilišča v Sloveniji, Narodne manjšine Slovenije, Cestni križ Slovenije, Gostota prebivalstva Slovenije leta 1996*

Tematski zemljevid 1: _____

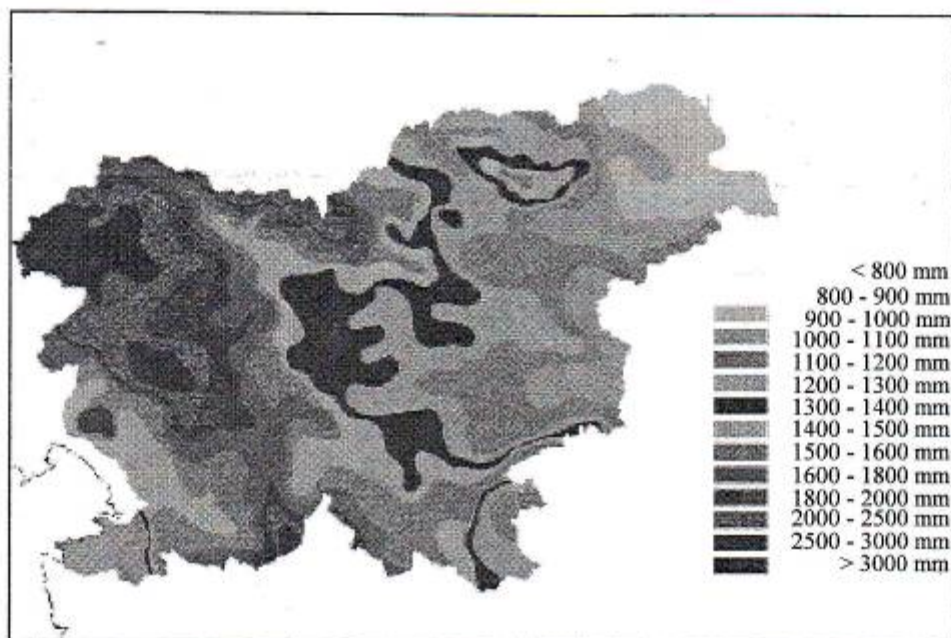
(Vir: Senegačnik, J., 1999: Živim v Sloveniji: geografija za 8. razred osnovne šole, str. 41. Modrijan, Ljubljana)

Tematski zemljevid 2: _____

(Vir: Senegačnik, J., 1999: Živim v Sloveniji: geografija za 8. razred osnovne šole, str. 81. Modrijan, Ljubljana)

Tematski zemljevid 3: _____

(Vir: [http://www.rzs-hm.si/padavinska karta](http://www.rzs-hm.si/padavinska_karta), 24. 11. 2003)

2	
---	--

Lega držav

2. Naštete države ležijo na različnih celinah (kontinentih).

Ugotovi pravilnost trditev. Če je trditev pravilna, obkroži DA, če je nepravilna, obkroži NE.

☒ DA	☐ NE	Iran in Afganistan sta afriški državi.
☐ DA	☒ NE	Čile leži ob Tihem oceanu v Južni Ameriki.
☐ DA	☐ NE	Španija leži v južni Evropi.
☐ DA	☐ NE	Egipt leži na jugu Afrike.
☐ DA	☐ NE	Kanada je država Severne Amerike.

2	
---	--

Tipi obale

3. Različne oblike morskih obal vplivajo na poselitev in promet. Sliki 1 in 2 prikazujeta dva tipa obale. Oglej si ju in odgovori na vprašanja.

Odgovore zapiši na črte.

Slika 1

(Vir: Kolenc-Kolnik, K., 1999: Geografija za 7. razred; učbenik za prehodni 7. razred devetletne osnovne šole, str. 102. DZS, Ljubljana)

Slika 2

(Vir: Knjiga prosojnic-Geografija I. Izoblikovanje zemeljskega površja. Učila, Tržič, 1995)

- a) Zapiši, kateri tip obale prikazuje posamezna slika.

Slika 1: _____

Slika 2: _____

- b) Katera obala je manj primerna za pristaniško (pomorsko) dejavnost?

- c) Imenuj eno od zahodnoevropskih držav, ki ima takšen tip obale, kakršen je prikazan na sliki 1.

Nalogi 4 in 5 boš reševal ob slikah 1, 2, 3 in 4 na barvni prilogi.

Rastje

4. Ugotovi, katere **tipe rastja** prikazujejo slike 1, 2, 3 in 4 na barvni prilogi.

Odgovore zapiši na spodnje črte.

Na sliki 1 je _____

Na sliki 2 je _____

Na sliki 3 je _____

Na sliki 4 je _____

3	
---	--

Gospodarske dejavnosti

5. Na barvni prilogi si oglej sliko 4 in obkroži črki pred dvema gospodarskima dejavnostima, ki sta značilni za pokrajino na sliki 4.

A Plantažno poljedelstvo.

B Tekstilna industrija.

C Lov.

D Turizem.

E Gozdarstvo.

2	
---	--

Razmestitev industrije

6. Na razmestitev industrije so v **19. st.** odločilno vplivali **naravni dejavniki**.
Ob koncu **20. st.** prevzamejo ključno vlogo pri industrijskem razvoju **družbeni dejavniki**.

Obkroži črke pred štirimi družbenimi dejavniki, ki so pomembni za razvoj industrije:

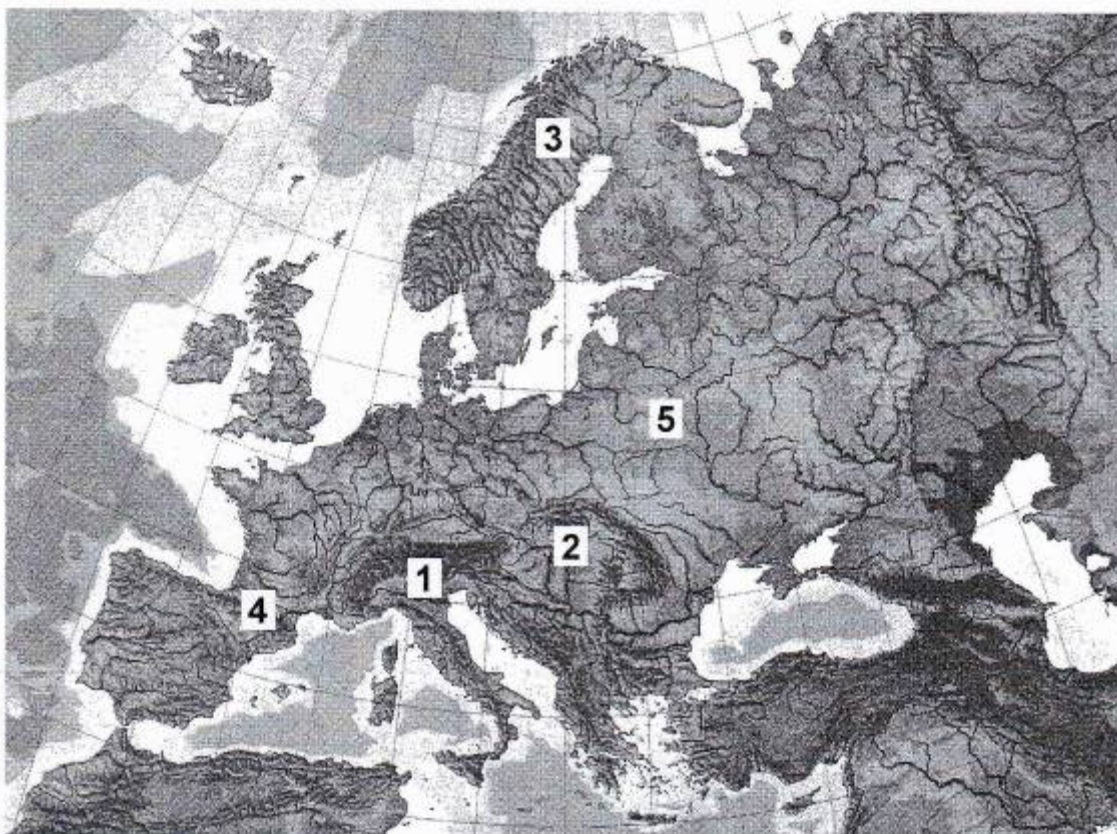
- A delovna sila,
- B surovine,
- C prometne povezave,
- D energetski viri,
- E podnebje,
- F trgovanje,
- G izobrazba zaposlenih.

B – EVROPA

Površje Evrope

7. Naravni procesi so v preteklosti oblikovali različne oblike površja. Nastala so gorovja, planote, nižavja, kotline in doline. Na zemljevidu 4 (Površje Evrope) imaš s številkami označena gorovja in nižine. Njihova imena napiši na črto k ustrezni številki.

Zemljevid 4: Površje Evrope

(Vir: Geografija, Evropa-naravni in kulturni prostor, komplet prosojnic. Učila. Tržič, 1995)

Številka 1: ime gorovja je _____

Številka 2: ime nižine (kotline) je _____

Številka 3: ime gorovja je _____

Številka 4: ime gorovja je _____

Številka 5: ime nižavja je _____

Iz Evrope v svet

8. Krištof Kolumb je leta 1492 uporabil zemljevide, katerih avtor je bil grški geograf Ptolomej. Pri reševanju naloge si pomagaj z zemljevidom na sliki 3, ki prikazuje Kolumbovo potovanje.

Slika 3: Kolumbovo potovanje

(Vir: Van Cleave, Janice, 1997: Geografija za vsakega otroka, str. 24. Učila. Tržič)

Odgovore na vprašanja zapiši na črte.

- a) Napiši ime evropske države, kjer se je začelo Kolumbovo potovanje.

- b) Na katerem otočju je pristal?

- c) Kako imenujemo celino (kontinent), ki je zapirala zahodno pot proti Indiji?

Opis podnebja

9. Preberi besedilo in odgovori na zastavljeni vprašanji. *Odgovora zapiši na črti.*

Za opisano **podnebje** so značilna blaga poletja in mile zime. Večji del leta prevladuje oblačno in megleno vreme s pogostimi padavinami, večinoma kot rahel dež ali pršenje. Jasnih sončnih dni je malo, saj sončnemu jutru pogosto sledi deževno popoldne. Podoba Angleža z dežnikom ni le šala, ampak ponazoritev spremenljivega vremena, saj pravijo, da je od sedmih dni v tednu kar pet deževnih.

(Vir: povzeto po: Senegačnik, J., 1998: Živim v Evropi: zemljepis za 6. razred osnovne šole, str. 103. Modrijan. Ljubljana; Brinovec, S., 1998: Planet Zemlja in Evropa: zemljepis za 6. razred osnovne šole, str. 103. MK. Ljubljana)

- a) Kako imenujemo opisani tip podnebja?

- b) Za kateri del Evrope je najbolj značilno v besedilu opisano podnebje?

2	
---	--

Švica

10. *Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.*

- a) Švica je manjša srednjeevropska država, ki jo glede na naravnogeografske značilnosti in lego opredelimo kot:

A panonsko državo,

B alpsko državo,

C balkansko državo.

- b) Napiši eno gospodarsko dejavnost, ki je značilna za visokogorska območja Švice.

2	
---	--

Vpliv naravnih pojavov na življenje ljudi v Evropi

11. *Obkroži DA, če je trditev pravilna, in NE, če trditev ne drži.*

- DA NE Delujoči vulkan Etna povzroča skrbi prebivalcem Sicilije.
- DA NE Alpski ledeniki se krčijo zaradi segrevanja ozračja.
- DA NE Strme obale so zelo primerne za gradnjo pristanišč.
- DA NE V Alpah ogrevajo naselja in rastlinjake s toplo vodo gejzirov.
- DA NE Velike reke, ki tečejo po Nemško-Poljskem nižavju, so plovne.

2	3
---	---

C – SLOVENIJA**Legra Slovenije**

12. Evropo delimo na pet velikih naravnogeografskih enot oziroma pokrajin. V katerem delu Evrope leži Slovenija?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V Južni in JV Evropi.
- B V Zahodni Evropi.
- C V Srednji Evropi.
- D V Severni Evropi.
- E V Vzhodni Evropi.

1	3
---	---

Naravnogeografske pokrajine Slovenije

13. Površje Slovenije delimo na pet naravnogeografskih enot oziroma pokrajin.

Na črte zapiši njihova imena.

2	
---	--

Kraške oblike v Sloveniji

14. Oglej si **sliko 5 (Kraške oblike)** na barvni prilogi. Na črte pred naštete kraške oblike ali pojave pripiši številko, s katero je na sliki 5 na barvni prilogi označeno naslednje:

- ___ vrtača,
___ presihajoče jezero,
___ kraška jama.

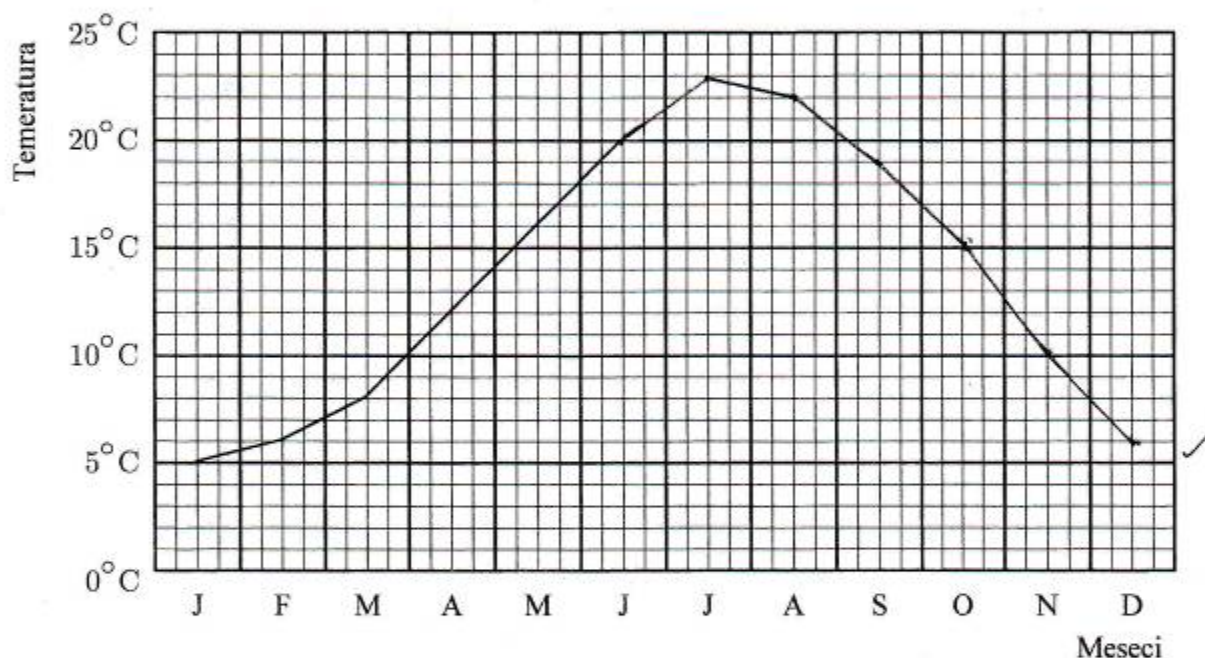
2	
---	--

Klimogram Portoroža

15. Podnebje prikazujemo s klimogramom. Iz podatkov v tabeli 1 za temperature po mesecih dokončaj krivuljo. V klimogram vriši (dokončaj) krivuljo za temperaturo.

Tabela 1: Povprečna mesečna temperatura v Portorožu v letih 1961–1990

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEPT	OKT	NOV	DEC
Temperatura	5	6	8	12	16	20	23	22	19	15	10	6

2

Rastje v Sloveniji

16. Na **barvni prilogi** si oglej slike 1, 2, 3 in 4.

Kateri od prikazanih tipov rastja prevladuje v primorskih pokrajinah Slovenije?

(f)

Na črto napiši številko slike: _____

1

Slovenske narodne manjšine

18. Ozemlje, poseljeno s Slovenci, se razprostira tudi zunaj državnih meja. V katerih **treh** sosednjih državah živi **slovenska narodna manjšina**?

Imena teh sosednjih držav napiši na črte.

2

Kmetijstvo Slovenije

19. Ločimo različne načine obdelave in usmerjenosti kmetijstva. Pojmom v levem stolpcu poišči pravilno razlago v desnem stolpcu.

Na črto v levem stolpcu napiši ustrezno črko iz desnega stolpca.

POJMI:

_____	Ekstenzivno
_____	Intenzivno
_____	Specializirano
_____	Samooskrbno

RAZLAGE:

A	Vloženo delo in dobiček sta velika.
B	Kmetje se usmerjajo le v pridelavo nekaterih pridelkov.
C	Kmetje pridelajo hrano za svoje potrebe.
D	Vloženo delo in dobiček sta majhna.
E	Hrana, pridelana naravno.

2

SKUPAJ TOČK:

40